

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ

Факультет економіки та менеджменту
Кафедра менеджменту та адміністрування

ПАСТУХ ХРИСТИНА РОСТИСЛАВІВНА

УДК 65.014.8

ДОСЛІДЖЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ ЗМІН В ПУБЛІЧНІЙ
ОРГАНІЗАЦІЇ, НА ПРИКЛАДІ «ГУКАЛІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ»

Спеціальність 281 – Публічне управління та адміністрування

АВТОРЕФЕРАТ

наукової роботи на здобуття кваліфікації магістра

Тернопіль – 2018

Робота виконана на кафедрі менеджменту та адміністрування факультету економіки та менеджменту Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник:

кандидат економічних наук, доцент
Юрик Наталя Євгенівна,
кафедра менеджменту та адміністрування
факультету економіки та менеджменту
Тернопільського національного технічного
університету імені Івана Пулюя

Рецензент:

кандидат технічних наук, доцент
Стойко Ігор Іванович
кафедра управління інноваційною
діяльністю та сферою послуг
Тернопільського національного технічного
університету імені Івана Пулюя

Захист відбудеться "28" грудня 2018 р. о 9 00 год. на засіданні екзаменаційної комісії у Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. В Україні реалізується реформа місцевого самоврядування та децентралізація влади, яка передбачає передачу більших повноважень і ресурсів на рівень територіальних громад. Важливою складовою та запорукою реалізації цієї реформи є формування спроможних громад, яке відбувається шляхом об'єднання територіальних громад, щоб допомогти органам місцевого самоврядування об'єднаних громад ефективно організувати свою роботу. Органам місцевого самоврядування необхідно стрімко адаптуватись до змін, які диктує зовнішнє середовище. Тобто, необхідно ініціювати процес проведення внутрішніх змін для того, щоб відповідати попиту на ринку, збільшувати акціонерну вартість або для впровадження нових стратегій. Часто їм необхідно запроваджувати зміни, щоб зберегти стабільність організації та підтримувати збалансоване економічне зростання і безперервність розвитку. Зміни – це єдине, що має в організації залишатися незмінним. В умовах ринку зміни є невід'ємною частиною сучасного управління і сприймаються як своєрідний інструмент підвищення ефективності та забезпечення конкурентоспроможності підприємства. Запровадження змін в організації – справа непроста і витратна. Проте багато організацій, які успішно долають цей бар'єр, показують хороші результати і продовжують займати лідируючі місця на ринку.

Необхідність теоретично обґрунтувати та методично забезпечити пошук шляхів вдосконалення управління процесом змін в публічній організації зумовила актуальність проблеми та вибір теми дипломної магістерської роботи.

Метою представленої магістерської роботи це розкрити перспективні шляхи функціонування Гукалівської сільської ради через вдосконалення управління процесом здійснення змін. Мета реалізується через виконання наступних дослідницьких завдань:

- дослідити теоретико-методологічні засади проблеми змін та процесу управління ними в контексті їх впливу на ефективність діяльності публічної установи;
- надати комплексну характеристику діяльності Гукалівської сільської ради, ретельно дослідивши економічну діяльність та управлінські процеси на ньому;
- розробити конкретні рекомендації щодо вдосконалення системи управління процесом змін у Гукалівській сільській раді.
- розробити проектні пропозиції щодо удосконалення структури публічної організації та визначити їх економічну доцільність;

Об'єкт дослідження - Гукалівська сільська рада.

Предмет дослідження - управління процесом змін досліджуваної організації.

Інформаційною базою дослідження слугували матеріали праць українських і зарубіжних науковців, інформація державних органів статистики, законодавчі та

нормативні документи з питань регулювання економіки й видавничого підприємництва, звітно-статистичні дані Гукалівської сільської ради, аналітичні публікації в науковій і спеціалізованій літературі, а також матеріали спостережень та опитувань.

Наукова новизна дипломної магістерської роботи полягає в уточненому формулюванні терміну «управління змінами», доповненні переліку класифікаційних ознак терміну «зміни», дослідженні теоретико-методичних засад, розробленні практичних рекомендацій та обґрунтуванні економічного ефекту пропозицій, спрямованих на вдосконалення управління процесом змін.

Структура й обсяг дипломної магістерської роботи. Дипломна магістерська робота складається зі вступу, восьми розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг роботи – 128 сторінки комп'ютерного тексту, вона містить 17 таблиць і 15 рисунків, 5 додатки, список використаних джерел із 85 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У **вступі** розкрита актуальність теми магістерської роботи, встановлено мету та завдання, предмет та об'єкт, методи та інформаційну базу дослідження, а також подано структуру роботи.

У **першому розділі роботи «Зміни в організації: сутність, види та процес управління ними»** досліджено сутність змін та управління ними в організації, види змін в організації та процес управління змінами в організації.

Результати проведених досліджень дозволяють стверджувати, що організаціям необхідно здійснювати зміни для того, щоб відповідати попиту на ринку, збільшувати акціонерну вартість або для впровадження нових стратегій. Зміни можуть стосуватися практично будь-якого аспекту організації: графіків роботи, децентралізації керування, методів менеджменту, обладнання, організаційної структури, самого персоналу тощо. Проте процес проведення змін не може відбуватися сам по собі. Ним потрібно активно управляти та направляти в бажаному напрямку. На нашу думку, управління змінами – це процес постійного уточнення та коригування діяльності організації, а також модифікації поведінки працівників з метою адаптації до змін зовнішнього середовища та довготривалого отримання ефекту (економічного, соціального, технічного і т.д.).

Зміни в організації – це переміни, викликані розвитком ринку, або зміною цільових орієнтирів організації. Зміни – це поступовий процес переходу організації на новий рівень розвитку організації. Будь-яка організація – група людей, діяльність яких свідомо координується для досягнення загальної мети або спільних цілей. Всі організації мають загальні характеристики:

1) вони використовують певні види ресурсів: трудові, фінансові, матеріальні, інформаційні та ін., тому і зміни можуть стосуватися ресурсного забезпечення;

2) будь-яка організація є відкритою системою, тобто взаємодіє із зовнішнім середовищем, а отже зміни можуть бути зумовлені впливом останнього;

3) для всіх організацій характерний горизонтальний і вертикальний поділ праці. Результатом горизонтального поділу праці є формування окремих підрозділів організації (відділів, служб, цехів), вертикального – створення рівнів управління (інституційного, управлінського, технічного). Зміни тут мають місце стосовно розподілу повноважень та відповідальності в організації;

4) всі організації мають структуру управління – сукупність підрозділів та зв'язків між ними, а також взаємовідносин між рівнями управління, які надають цілісність й спроможність організації реалізувати своє призначення. Тому, зміни можуть відбуватися в будь-яких складових організаційної структури: чи в окремому підрозділі, чи в ієрархії управління.

У другому розділі магістерської роботи «Дослідження системи управління процесом змін у Гукалівській сільській раді» проведено загальну характеристику організації, проаналізовано зміни в його економічній діяльності та досліджено систему управління на підприємстві.

Гукалівська сільська рада починає свій відлік від листопада 1951 року і до її складу входила одна територіальна громада с. Гукалівці. У червні 1954р. за рішенням зборів громадян двох сіл Гукалівців і Лопушан до Гукалівської сільської ради увійшла територіальна громада с. Лопушан, і на даний час сільська рада об'єднує дві територіальні громади, обирає єдиного сільського голову.

Гукалівська сільська рада діє без статуту на підставі Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні». Місце проведення державної реєстрації – Зборівська районна державна адміністрація Тернопільської області. Ідентифікаційний код - 04392497. Правовий статус – юридична особа. Вид діяльності – державне управління загального характеру.

У 2016 році Гукалівська сільська рада висунула ініціативу не приєднуватись до ОТГ. На місцевій сесії депутати сільської ради більшістю голосів висунули клопотання не об'єднуватись, аргументувавши це тим, що для піднесення власної інфраструктури та зростання добробуту мешканців, сільська рада повністю забезпечить Лопушани та Гукалівці за рахунок податків підприємців, інвестицій корейської фірми “Пі Ен Ейч — Україна”, та майбутніх кооперацій які планують реалізувати у 2018-2019 рр.

У третьому розділі «Вдосконалення системи управління процесом змін у «Гукалівській сільській раді» було запропоновано ряд заходів щодо оптимізації управління процесом змін. Зокрема, процес управління змінами, на нашу думку, для досліджуваної публічної організації має включати такі етапи: оцінка роботи підприємства та виявлення певних проблем, ініціювання змін (визначення необхідності змін), їх планування, організування (створення команди змін; забезпечення підтримки змін та ін.), формування системи мотивування змін, контролювання, регулювання змін та їх завершальне впровадження.

На основі дослідження основних соціально-економічних та демографічних тенденцій у ретроспективі останніх років, та, відповідно, моделювання «соціально-економічного ландшафту» сіл, а також базові припущення щодо основних факторів впливу на перспективу дозволило сформулювати базовий («інерційний») сценарій розвитку сільської ради, та її громади. В ході дослідження було встановлено що найбільш прийнятним стратегічним напрямком для Гукалівської сільської ради буде раціональний сценарій, який стане базою для подальшого розвитку с. Гукалівці та с. Лопушани.

Для вирішення ще однієї проблеми, а саме нераціонального використання земельних ділянок було запропоновано реалізувати проєкт по встановленні сонячної електростанції. В результаті впровадження змін, а саме встановлення сонячної електростанції, проблема експлуатації земельних ділянок на території Гукалівської сільської ради значно покращить економічне становище громади.

У даному розділі нами було проведено SWOT – аналіз доцільності вступу Гукалівської сільської ради в ОТГ, та на основі аналізу ми розробили пріоритетні завдання соціально-економічного та культурного розвитку. Для впровадження даних завдань ми рекомендуємо використати модель управління змінами, бо саме успішна реалізація кожної запропонованої зміни в організації залежить від вибору моделі управління процесом змін. Також нами було представлено економічні розрахунки, а саме економічний ефект від реалізації запланованих організаційних змін в результаті впровадження стратегії.

У четвертому розділі «Спеціальна частина» наведено практичні аспекти діяльності Гукалівської сільської ради. Протягом 2017-2018 років робота виконавчого комітету Гукалівської сільської ради була спрямована на виконання завдань програми соціально – економічного розвитку сільської ради. Пріоритетними напрямками діяльності стали питання енергозбереження, капітального та поточного ремонту доріг, благоустрою та санітарно-епідеміологічної ситуації на території сільської ради.

Діяльність апарату виконавчого комітету сільської ради була направлена на виконання показників програми соціально-економічного та культурного розвитку, сільського бюджету, на виконання завдань по безперебійній роботі галузей культури, освіти, дошкільних навчальних закладів, житлово-комунального господарства, благоустрою, дорожнього будівництва та утримання доріг, своєчасній виплаті заробітної плати та перерахуваннях коштів по всіх видатках.

У процесі дослідження організаційно-правових аспектів функціонування Гукалівської сільської ради визначено, що організація є юридичною особою і у своїй діяльності керується цілою низкою нормативно-правових документів, які встановлюються як на рівні держави, так і безпосередньо в межах підприємства.

У п'ятому розділі «Обґрунтування ефективності проектних рішень» здійснено визначення доцільності покращення процесу та стилю управління змінами, обґрунтування розробки проекту по встановленні сонячної електростанції, а також було визначено що реалізація проекту «Розміщення сонячної електростанції потужністю 22,78 МВт на території Гукалівської сільської ради Зборівського району Тернопільської області» призведе до покращення екологічної ситуації створенню нових робочих місць, а також допоможе у вирішенні проблеми нераціонального використання земель.

У шостому розділі «Охорона праці» здійснено загальний аналіз організації охорони праці та визначено, що для працівників створені належні метеорологічні умови, вони частково забезпечені засобами захисту.

Для поліпшення психофізіологічного стану працівників, пропонуємо застосувати систему відпочинку, оптимальною із робочим часом, робити перериви по 15 хвилин кожні 2 години.

Для поліпшення мікроклімату потрібно дотримуватись певних правил, по-перше, щоденне вологе прибирання, по-друге, провітрювання приміщення кожні 2 години, та дотримання чистоти на робочих місцях.

У сьомому розділі «Безпека в надзвичайних ситуаціях» розглянуто організацію фінансування та матеріального забезпечення заходів захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій мирного та воєнного часу та визначено ряд заходів для підвищення стійкості роботи об'єктів господарської діяльності під час надзвичайних ситуацій техногенного та природного походження.

У восьмому розділі «Екологія» досліджено вплив сонячної електростанції на навколишнє середовище. У розділі було встановлено що сонячні електростанції абсолютно екологічно-чисті та лише з позитивом впливають на життя людей. Потрібно

розуміти, що дане обладнання – це майбутнє, котре наступило в світових державах – лідерах, і Україна має перехоплювати такі тенденції задля здобуття добробуту Землі.

ВИСНОВКИ

У даній дипломній магістерській роботі нами була досліджена одна з актуальних проблем сучасного управління – управління змінами в публічній організації на прикладі «Гукалівської сільської ради». Дослідження та аналіз низки літературних джерел дали змогу зробити такі висновки і узагальнення.

Зміни в організації – це перемини, викликані розвитком ринку, або зміною цільових орієнтирів організації. Зміни – це поступовий процес переходу організації на новий рівень розвитку організації. Будь-яка організація – група людей, діяльність яких свідомо координується для досягнення загальної мети або спільних цілей.

Отже, у магістерській роботі досліджено теоретичні засади і практичні аспекти системи управління процесом змін в публічній організації, а також розроблено проектні пропозиції щодо його вдосконалення. Встановлено, що організаціям необхідно запроваджувати зміни, щоб зберегти стабільність та підтримувати збалансоване економічне зростання і безперервність розвитку. Управління змінами – це процес постійного уточнення та коригування діяльності організації, а також модифікації поведінки працівників з метою адаптації до змін зовнішнього середовища та довготривалого отримання ефекту (економічного, соціального, технічного і т.д.).

Зміни передбачають реорганізацію організаційної структури, виробництво нової продукції і докорінні зміни у технологічному процесі тощо. Кожен процес змін включає ряд етапів. Управління змінами – це складний процес, який будується на принципах програмно-цільового управління, системності управління, цілісності, правової визначеності, економічності, модельованості, мотиваційного забезпечення, синергетичної орієнтації, планованості дій, адекватності, логічної основи та зворотного зв'язку, дуальності, ієрархічності, конфігуративності.

Для покращення ситуації, що склалась Гукалівській сільській раді необхідно:

- змінити підхід до процесу впровадження та управління змінами, оскільки саме зміни можуть дати новий поштовх до розвитку сільської ради;
- покращити партнерські відносини між місцевою владою і бізнесом;
- підвищення престижу і ролі малого, середнього та великого підприємництва у вирішенні економічних і соціальних проблем;
- створення умов для стабільного функціонування туристичного комплексу, формування позитивного іміджу громади, як туристичної дестинації;

- освоєння нових технологій виробництва сільськогосподарської продукції, що сприяє скороченню споживання енергоресурсів з одночасним збільшенням обсягів виробництва продукції і вимагає реконструкції наявних виробничих потужностей;

- раціональне використання земельних ділянок шляхом впровадження сонячної електростанції.

Процес управління змінами, на мою думку, має включати такі етапи: оцінка роботи сільської ради та виявлення певних проблем, ініціювання змін (визначення необхідності змін), їх планування, організування (створення команди змін; забезпечення підтримки змін та ін.), формування системи мотивування змін, контролювання, регулювання змін та їх завершальне впровадження.

Реалізація змін та ефективне управління ними на сучасному етапі неможливе без формування так званої команди управління змінами, де кожен учасник виконує певну управлінську роль та відповідальний за конкретне завдання. При запровадженні командного підходу потрібно брати до уваги методи попередження та зниження сили опору змінам. Опір пов'язаний з тим, що зміни викличуть необхідність відмови від традиційної поведінки, переоцінку критеріїв і структури управління, а це, як правило, зачіпає інтереси всіх працівників.

Список опублікованих праць за темою дипломної магістерської роботи

1. Пастух Х. Р. Стратегічні дії та сценарії сталого розвитку публічної установи / Х. Р. Пастух, Н. Є. Юрик // Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції пам'яті почесного професора ТНТУ імені Івана Пулюя, академіка НАН України М.Г.Чумаченка:Інновації: соціально-економічні та безпекові стратегії розвитку“, 23 березня 2018 року. — Т. : ТНТУ, 2018. — С. 54–55.

2. Пастух Х. Р. Особливості розвитку публічної організації в сучасних економічних умовах / Х. Р. Пастух, Н. Є. Юрик // Матеріали Міжнародної науково-технічної конференції „Фундаментальні та прикладні проблеми сучасних технологій“ до 100 річчя з дня заснування НАН України та на вшанування пам'яті Івана Пулюя (100 річчя з дня смерті), 22-24 травня 2018. — Т. : ТНТУ, 2018. — С. 344–345. — (Економічні та соціальні аспекти нових технологій).

АНОТАЦІЯ

Пастух Х.Р. Дослідження системи управління процесом змін в публічній організації, на прикладі «Гукалівської сільської ради» [Рукопис]: дипломна робота на здобуття кваліфікації магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» / Пастух Христина Ростиславівна; ТНТУ. – Тернопіль: [б. в.], 2018. – 128с.

Магістерська робота: 128с., 17 рис., 15 табл., 5 додатки, 85 літературних джерел.

Об'єкт дослідження - Гукалівська сільська рада.

Метою роботи є розкрити перспективні шляхи функціонування Гукалівської сільської ради через вдосконалення управління процесом здійснення змін.

Методи дослідження – системного, факторного та логічного аналізу, метод експертного опитування, порівняння і узагальнення, методи економічного і статистичного аналізу.

Розроблено шляхи вдосконалення системи управління процесом змін у Гукалівській сільській раді, що включають проекти з раціонального використання земель на території Гукалівської сільської ради, проект по розміщені сонячної електростанції, проведено SWOT – аналіз доцільності вступу в ОТГ, розроблено пропозиції по покращенні діяльності Гукалівської сільської ради шляхом впровадження змін.

Результати проведеного дослідження рекомендовані для впровадження в діяльність Гукалівської сільської ради.

Ключові слова: зміни, управління змінами, стиль керівництва, сільська рада, сонячна електростанція.

ABSTRACTS

Pastukh K. Investigation of the system of management of changes in the public organization, on the example of "Hukalivska village council" [Manuscript]: master's degree majoring in specialty 281 "Public Management and Administration" / Pastukh Khristina; TNTU. - Ternopol: [b. in.], 2018. - 128 p.

Master's thesis: 128 pages, 17 figures, 15 tables, 5 appendixes and 85 references.

The Object - Hukalivska village council.

The aim of the Work is to reveal the perspective ways of functioning of the Hukalivska Village Council by improving the management of the process of making changes.

Methods of research - system, factor and logical analysis, method of expert survey, comparison and generalization, methods of economic and statistical analysis.

The ways of improving the process of change management in the Hukalivska village council, including projects for the rational use of lands in the territory of the Hukalivska village council, the project on the location of solar electrotechnical systems, have been developed, the SWOT analysis of the feasibility of the use of OTG has been carried out, proposals have been worked out on improving the activity of the Hukalivska village council through implementation changes.

The results of the conducted research are recommended for implementation in the activity of the Hukalivska village council.

Keywords: changes, change management, leadership style, village council, solar power station.